ודם דרך רחם ואודא ר' שמעון לטעמיה ורבנן לטעמייהו מתקיף לה רב יוסף חדא דהיינו רישא ועוד משם מקום ולד משמע אלא אמר רב יוסף *כגון שיצא ולד ודם דרך דופן *ובמקור מקומו טמא קמיפלגי מר סבר מקור מקומו טמא ומ"ס מקור מקומו טהור אמר ר"ל לדברי המטמא בדם מטמא באשה לדברי המטהר בדם מטהר באשה ור' יוחנן אמר אף לדברי המטמא בדם מטהר באשה ואודא ר' יוחנן לטעמיה *דאמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי מנין שאין אשה טמאה עד שיצא מדוה דרך ערותה שנאמר °ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה מלמד שאין אשה טמאה עד שיצא מדוה דרך ערותה אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה מקור שנעקר ונפל לארץ טמאה שנאמר °יען השפך נחשתך ותגלי ערותך למאי אילימא לטומאת שבעה דם אמר רחמנא ולא חתיכה אלא לטומאת ערב אמר רבי יוחנן מקור שהזיע כשתי טיפי מרגליות טמאה למאי אילימא לטומאת שבעה חמשה דמים טמאין באשה ותו לא אלא לטומאת ערב ודווקא תרתי אבל חדא אימא מעלמא אתיא: כל הנשים מטמאין בבית החיצון: הי ניהו בית החיצון אמר ריש לקיש כל שתינוקת יושבת ונראת א"ל רבי יוחנן אותו מקום גלוי הוא אצל ש"ץ אלא אמר רבי יוחנן עד בין השינים איבעיא להו בין השינים כלפנים או כלחוץ ת"ש דתני רבי זכאי עד בין השינים °בין השינים עצמן כלפנים במתניתא תנא מקום דישה מאי מקום דישה אמר רב יהודה מקום שהשמש דש תנו רבנן *°בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבחוץ ואין לי אלא נדה זבה מנין ת"ל זובה בבשרה פולטת ש"ז מנין ת"ל יהיה ור' שמעון אומר דיה כבועלה מה בועלה אינו מטמא עד שתצא טומאה לחוץ אף היא אינה מטמאה עד שתצא טומאתה לחוץ וסבר רבי שמעון דיה כבועלה והתניא °ורחצו במים וטמאו עד הערב אמר ר' שמעון וכי מה בא זה ללמדנו אם לענין נוגע בשכבת זרע הרי כבר נאמר למטה או איש *אלא מפני שטומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים אינה מטמאה אלא שגזרת הכתוב הוא לא קשיא כאן במשמשת כאן בפולטת פולטת תיפוק ליה דהא שמשה בשטבלה לשמושה למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והא אמר רבא משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה °שאי אפשר לה שלא תפלוט הכא במאי עסקינן שהטבילוה במטה מכלל דכי קאמר רבא דאזלה איהי בכרעה וטבלה דילמא בהדי דקאזלה שדיתא

וכי

ויקרא יח
יחזקאל טז
ויקרא טו
ויקרא טו

תורה אור

ודם דרך רחם. בשלשת ימי הקושי קודם לידה ואמור רבנן דזיבה היא דלא מטהר לה ולד דלאו לידה היא ורבי שמעון מטהר (א)לטמא הואיל וימי זיבה הן ודם קושי בימי זיבה רחמנא טהריה: שיצא ולד ודם דרך דופן. ופלוגתא אחריתי היא ולאו אקושי קאי דרישא איירי כשיצא דם לדרך רחם קודם לידה: רבנן סברי מקור מקומו טמא. הלכך טיפת דם מטמאה. ואע"ג דלדרך דופן לאו ראייה היא לטמא את האשה טומאת שבעה מיהו טיפה עצמה מטמאה במגע משום דנגע במקור ומקור מקומו טמא. ורבי שמעון סבר מקור מקומו טהור מלטמא טיפה הנוגעת בו הלכך כי אתא דם לדרך דופן טהור מלטמא וכדם מכה דמי וכי אתא נמי לדרך רחם טהור כל ימי זיבה היכא דליכא שופי סמוך ללידה דולד מטהרו ואע"ג דולד לדרך דופן נפק: מטמא באשה. טומאת שבעה משום ראיית נדה ואע"ג דבא לדרך דופן: שנעקר. חתיכת בשר: נחושתך. שוליך והיינו מקור וכתיב ותגלי ערותך אלמא נעקר ונשפך לארץ קרי ליה ערוה כאילו הוא במקומו הילכך טמא. נחושתך שולים כדאמר במסכת שבת (דף מח.) מפני שנחושתה מתממתה ובטהרות נמי בכמה דוכתין נחושתו של תנור (כלים פ"ח מ"ג): לטומאת ערב. מפני שנגעה בו ביציאתה: טיפי מרגליות. דם לבן וצלול: לטומאת ערב. מפני שנגע במקור ונוגע בה: מעלמא. מן הצדדין: כשהתינוקת יושבת. נפתח רחמה קצת: א"ר יוחנן. לשון קושיא הוא: אותו מקום. מי קרי בבשרה* כולו תוך הוא ואפי' אצל מגע שרץ דקיימא לן* אין מגע בית הסתרים מטמא גלוי הוא אם נגע שם שרץ: טומאת בית הסתרים לקמן (מג.) יליף מידיו לא שטף במים (ויקרא טו) דלאו בר טמויי הוא ובתורת כהנים* נמי מינה נפקא לן: כמין שינים יש בתוך הרחם תלתולי בשר: שהשמש. אבר: תלמוד לומר זובה בבשרה. ואע"ג דבנדה כתיב מדאפקיה בלשון זובה ילפינן זיבה: יהיה. זובה בבשרה: בועלה. בעל קרי אינו מטמא עד שתצא טומאתו לחוץ כדכתיב (שם טו) ואשר תצא ממנו שכבת זרע: ה"ג בתורת כהנים* מה בא זה ללמדנו אם לענין הנוגע בשכבת זרע הרי כבר אמור למטה אלא מפני כו': (ג) מה בא זה ללמדנו. הא משום טבילה דידיה לא איצטריך דהא כתיב לעיל (שם) ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע ואם ללמד עליה שצריכה טבילה אם נגע בשרה מבחוץ בשכבת זרע כשיצאה ממנו הרי כבר אמור למטה בפרשת אמור אל הכהנים (ויקרא כב) או איש אשר תצא ואמר לקמן בפרקין (דף מג:) מנין לנוגע בש"ז ת"ל או איש אלמא מיניה נפקא לן: אלא. בא ללמדנו שאפי' לא נגע בשרה מבחוץ בקרי טמאה מפני טיפת תשמיש והולך להשמיענו שטמאה דאי לא אשמעי' לא הוה (ג)קיימא לן מפני שהיא טומאת בית הסתרים ואינה מטמאה אלא מפני שגזירת הכתוב הוא. אלמא לא אמרינן דיה כבועלה: במשמשת. גזרת הכתוב ולא בפולטת: פולטת תיפוק ליה. דקודם יציאתו מן טמאה היא דהא שמשה: בשטבלה לשמושה. ולמחר פלטה וקאמר לך ר' שמעון בה דיה כבועלה: כל שלשה כו'. וכיון דכל שלשה אסורה משום תשמישה דיה כבועלה היכי משכחת לה אי נימא שלשה אפי' יצא נמי טהורה דהא שכבת זרע מסרחת היא: הכא במאי עסקינן. הא דקאמר ר"ש דטהורה נטבלה לתשמישה שהטבילוה במטה דכיון דלא זזה ממקומה אפשר לה בלא פליטה: מכלל. דהא דרבא כגון דאזלא איהי בכרעה א"כ מאי אי אפשר שלא תפלוט כל שלשה דמשמע טמאה ולאית הא בחזקת טהורה היא טפי דאיכא למימר בהדי דאזלא ומסגיא בכרעה שדייה לכוליה קודם טבילה:

וכי

ואודא ר' יוחנן לטעמיה. וא"ת והא מטעמיה דר"ש קאמר ור"ל נמי מודה דר' שמעון מטהר באשה דקאמר לדברי המטהר בדם מטהר באשה וי"ל דה"פ מילתיה דר"ל לדברי המטמא בדם מטמא באשה משום ראייה ומיירי כגון שיצא הולד והדם לדרך דופן ובקושי דלאו קושי דולד הוא ורבי שמעון דמטהר בדם מטהר באשה דולד הוא וקושי סמוך ללידה רחמנא טהריה אבל אי לאו ולד הוא אף לרבי שמעון טמאה דלא בעינן שיצא דרך ערותה לכ"ע ור' יוחנן אמר דאף רבנן מטהרי באשה דבעינן שיצא דרך ערותה לכ"ע והשתא קאמר שפיר ואודא רבי יוחנן לטעמיה אע"ג דמטעמיה דרבי שמעון קאמר דמדרבי שמעון נשמע לרבנן: **וסבר** ר"ש דיה כבועלה והתניא וכו'. אע"ג דקרא במשמשת איירי סבר המקשה דמטעם משמשת לא היתה טמאה אי לאו משום שהזרע נפלט לבית החיצון וא"ת לרבנן נמי תקשה דאמאי איצטריך קרא תיפוק ליה מיניה ויש לומר אף דרבי שמעון אדרבי שמעון פריך וכי משני כאן בפולטת כאן במשמשת אתי נמי שפיר אף לרבנן ואיצטריך קרא למשמשת אע"פ שנכנס הזרע מתחלה לבית הפנימי ולא יצא לבית החיצון דאי לא תיפוק ליה משום פליטת הזרע ואפילו למ"ד לעיל במקום שהשמש דש הוי בית החיצון היינו באדם בינוני וכן באשה בינונית אבל בגדול וקטנה משכחת לה שפיר שהזרע נכנס לבית הפנימי מתחלה אי נמי שמא לרבנן לא מטמא משום פליטת זרע אלא כשהיה הזרע בבית הפנימי ונפלט לחיצון אבל כשעומד הזרע בחיצון במקומו ולא נפלט שם ממקום אחר לא מטמא אלא משום משמשת: **פולטת** תיפוק ליה דהא שמשה. היה יודע דלישני ליה בשטבלה לשימושה דהא כתיב וטמאה עד הערב אלא משום דבעי למפרך מרבא דאמר כל שלשה לא מהני לה טבילה ואם תאמר בלאו הכי מצי לאקשויי מרבא אקרא ויש לומר דקרא איכא לאוקמי דאזלא איהי בכרעה אי נמי כשקנחה עצמה יפה דאפשר לכבד הבית שלא ישתייר כלום דתנן במס' מקוואות (פ"ח מ"ד) האשה ששמשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאילו לא טבלה אבל השתא אמאי דמשני כאן בפולטת כאן במשמשת פריך שפיר דאי איתא דכבדה הבית אם כן תיפוק ליה דהרי פלטה:

מסתכלת

טז א ב ג ד מיי' פ"ו מהל' איסורי ביאה הל"ה ופ"ח מהל' משכב ומושב הל"ט
יז ה ו מיי' פ"ח מהל' משכב ומושב הל"י:
ז [מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל"ו טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף לו]:
יח ז מיי' שם הל"ח:
יט ח ט י מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל"ב טוש"ע יו"ד סי' קפג סעיף א:
כ כ מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאה הל"ח:
כא ל מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאה הל"ט ופ"ח מהל' טומאת מת הלכה ג:
כב מ מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאה הל"ט:
כג נ מיי' פ"ו מהל' תרומות הל"ו:

תוספי הרא"ש

כגון שיצא ולד דרך דופן ודם דרך רחם ורישא פליגי באשה אם היא זבה ובסיפא פליגי בדם אם הוא טמא ופריך ליה רב יוסף חדא דהיינו רישא והא בהא תליא ותו טעמא הוא: ואודא ר' יוחנן לטעמיה וקשה דהא ר' יוחנן משום רשב"י קאמר לה ומודה ר"ל דלר' שמעון בעי' שיצא מדוה דרך ערותה ונראה לפ' דר"ל קאי אברייתא לשנויי שינויא אחרינא כגון שיצא ולד ודם דרך דופן. וה"ק לדברי המטמא בדם מטמא באשה כלומר מי שמטמא הדם היינו משום שמטמא באשה דלא חשיב ליה לידה רולדת בזוב הוא אע"פ שלא יצא מדוה דרך ערותה הוא מטמא גם הדם טמא ולדברי המטהר בדם היינו משום דמטהר באשה וחשיב ליה לידה ומקשי מטהר הלכך היא טהורה והדם טהור ודוקא בקושי אבל בשופי טמא אע"ג דקאתי דרך דופן דר' שמעון לא בעי שיצא מדוה דרך ערותה. ורישא איירי ביצא ולד דרך דופן ודם דרך רחם וסיפא ביצא ולד ודם דרך דופן וקס"ל דלא בעינן שיצא מדוה דרך ערותה. ור' יוחנן אמר אף לדברי המטמא בדם מטהר באשה ולכ"ע בעי' שיצא מדוה דרך ערותה ורבנן לא מטמו בדם אלא משום דנגע במקור: וסבר ר' שמעון דיה כבועלה והתניא כו'. תימה כיון דמדמי משמשת לפולטת לרבנן נמי תיקשי למה לי יהיה תיפוק לי מורחצו. וליכא למימר דהא דמטמא קרא משמשת כשיצא לחוץ ונגע בה מבראי דא"כ מאי איש נפקא. וי"ל דלרבנן איצטריך ליה לאיצטריך יהיה ליה למימר דרואה היא לכל דבר מדרבי ליה קרא דאיירי בנדה ורבה ואי לא כתיב אלא קרא דורחצו הוה נפקא

[illegible] דרואה הויא ותימה לרבנן [illegible] דהך קרא דיהיה שמעינן שפיר דרואה הויא וטמאה בפנים כבחוץ. וי"ל דאי לאו קרא דורחצו ר"ש מטמאה באשה ששמשת [illegible] ש"ז: כאן בפולטת כאן במשמשת. תימה היכא סלקי תלמודא לדמויי משמשת לפולטת דהא קרא במשמשת כתיב [illegible] בית הסתרים היא דמשמע דה"ק דאע"ג דגבי טומאות בעלמא בית הסתרים לא מטמו בנגע הכא גזרת הכתוב הוא דמטמא [illegible] משני ליה כאן במשמשת וה"ק גזרת הכתוב דמשמשת טמאה בכל ענין אפי' בבית הסתרים ולהך מסקנא ניחא נמי [illegible] ופולטת מטמאה בפנים למה לי קרא דורחצו תיפוק לי שהרי תשמיש נגע ש"ז בבשרה. וי"ל אינה מטמאה אלא בבית [illegible] דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והאמר רבא. תימה דמשמע דלא קשה מהא מילתיה דרבא אלא לפי סתיא דשמעתין [illegible] ערב דכתיב ורחצו במים וטמאו עד הערב. וע"ק מאי פריך מהא דקאמר בטומאת ערב סגי לה. לימא דמיירי כגון [illegible] ש"ז כדאמרינן ביבמות ס"פ אלמנה גבי משמשת טובלת ואוכלת בתרומה לערב וכן פ' ב"ש ובהאשה רבה קמרת מחיש [illegible]

[לעיל מו. וש"נ]

גליון הש"ס

גמ' שאי אפשר לה שלא תפלוט. עי' יבמות לד ע"ב תד"ה כתורה:
מכות יז:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ודם וכו' ור' שמעון מטהר מלטמא: (ב) ד"ה מה בא זה וכו' ה"ג אלא כדי לא וכו' לאו ממש ש"ז ורחץ במים ולא ללמד וכו' ואחרי' לקמן בפירקין ר"ב כדף מג ע"ב ובספרי' לשם משום דאמרי' איצטריך או איש ולא ילפינן ליה מוכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו ש"ז וכבס במים וגו': (ג) באד"ה לא אשמעי' לא הוה ידעינן ליה מפני שהיא:

[ויקרא טו]
[חולין עב:]
[מתורת כהנים פרק ד]
[לעיל כב: וש"נ]
[מתורת כהנים סוף פרשה ג]
[לקמן מג:]

מוסף רש"י

ובמקור מקומו טמא. וכל דם הבא לדרך שם ואפילו אינו דם נדה, הוי אב הטומאה לטמא אדם טומאת ערב (לעיל כו.).

דרך ערותה. לאפוקי לדרך דופן דלא (מכות י"ז:).

שמטמאה בפנים כבחוץ. מאחר שיצא מן המקור לפרוזדור והעמידו כותליה, מיד היא מטמאה, מש"כ בזב ובעל קרי, ואין מטמאין עד שתצא טומאתן לחוץ (לעיל כב:).